

Μεσσηνίας Χρυσόστομος: «Είναι αναγκαίος σήμερα ο Θεολόγος για το έργο της Εκκλησίας;»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσσηνίας

Ως εκπρόσωπος της Εκκλησίας της Ελλάδος ο Σεβασμιώτατος [Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος](#) συμμετείχε στο ΣΤ' Διεθνές Θεολογικό Συνέδριο της Πανελλήνιας Ένωσης Θεολόγων (Π.Ε.Θ.), το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 18ης έως 19ης Σεπτεμβρίου 2026, με γενικό θέμα: «Η διδασκαλία του Ορθοδόξου Μαθήματος των Θρησκευτικών με τα νέα Προγράμματα και βιβλία».

Στο συνέδριο, το οποίο τελεί υπό την αιγίδα της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, ανεγνώσθη Μήνυμα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος από τον εκπρόσωπο αυτής Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο, ο οποίος στην συνέχεια εισηγήθηκε το θέμα: «Είναι αναγκαίος σήμερα ο Θεολόγος για το έργο της Εκκλησίας;».

Η εισήγηση του Μητροπολίτη Μεσσηνίας

Εἶναι ἀναγκαῖος σήμερα ὁ Θεολόγος
γιά τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας;*

Ἐλλογιμώτατε κε Πρόεδρε, Κυρίες καί Κύριοι, ἐκλεκτό ἀκροατήριον,
Ἡ ἐκπροσώπηση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στό παρόν
Συνέδριον τῆς Πανελληνίας Ἑνώσεως Θεολόγων, ἐπιβεβαιώνει τόν ἄρρηκτο
σύνδεσμο τῆς Θεολογίας καί τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Θεολόγου-Καθηγητοῦ μέ τήν
ποιμαίνουσα Ἐκκλησία, μάλιστα σέ μία περίοδο τήν ὁποία οἱ κοινωνιολόγοι
χαρακτηρίζουν ὡς ἐποχή τῆς μετανεωτερικότητος, κατά τήν ὁποία ὅλα
ἀμφισβητοῦνται καί παραθεωροῦνται, κυρίως δέ οἱ παραδοσιακές ἀξίες καί οἱ
ἀρχές τοῦ ἀνθρωπίνου ἥθους, γεγονός τό ὁποῖο δημιουργεῖ τόσο στόν
ἐκκλησιαστικό χῶρον ὅσο καί στόν θεολογικό κόσμον πολλά προβλήματα μέ
συνέπειες ἠθικές, κοινωνικές καί πολιτισμικές, ἐνῶ στήν Ἐκκλησία ὁ ρόλος τῶν
Θεολόγων καί τῶν Κληρικῶν κάθε ἱερατικοῦ βαθμοῦ, ἐξαιτίας αὐτῆς τῆς
κατάστασης, γίνεται περισσότερο ἀπαιτητικός.

Ἡ συνεργασία τους καθίσταται συνεπῶς ἄκρως ἀπαραίτητη καί ἐπιβεβλημένη,
γιατί ἡ Θεολογία καλεῖται νά ὑπηρετήσῃ τήν Ἐκκλησία, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία χωρίς τήν
προσφορά τῆς Θεολογίας κινδυνεύει νά χάσῃ τόν προσανατολισμό της. Ἔτσι
λοιπόν Θεολογία καί Ἐκκλησία εἶναι ἀλληλοσυμπληρούμενες.

Κατὰ συνέπεια, ἡ καταφατική ἀπάντηση στό ἐρώτημα τοῦ τίτλου τῆς παρούσας
Εἰσηγήσεως, ἐάν δηλαδή εἶναι ἀναγκαῖος ὁ Θεολόγος γιά τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας
στήν σύγχρονη πραγματικότητα, θεωρεῖται δεδομένη καί αὐταπόδεικτη, ἀφοῦ
βρισκόμαστε σέ μία περίοδο ἀλλαγῶν μέ τίς ὁποῖες ἐπιδιώκεται ἕνας «ἀνθρωπικός
μετασχηματισμός», μέ τόν ὁποῖο ἐπιτυγχάνεται ἕνας τρόπος σκέψης καί ζωῆς
σύμφωνος πρός τίς ἀρχές τῆς μετανεωτερικότητος. Ἐπίσης ἡ ἀνάπτυξη τῆς
τεχνολογίας γεννᾷ τήν ψευδαίσθηση ἢ αὐταπάτη ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά
ὑπερβεῖ τά ὅρια του, τούς φραγμούς τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου καί τίς
πνευματικές καί ψυχικές δυνατότητές του.

Ἐξαιτίας ὅμως αὐτῆς τῆς καταφατικῆς ἀπαντήσεως, δηλαδή τῆς συνεργασίας
Ἐκκλησίας καί Θεολογίας, τίθενται ὀρισμένα ἀφετηριακά ἐρωτήματα, στά ὁποῖα
θά προσπαθήσουμε μέ τήν Εἰσήγησή μας αὐτή νά ἀπαντήσουμε.

α) Ξεκινῶ μέ τήν ἀξιωματική ἀρχή, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέν ἀπεδέχθη τήν
διάκριση ἢ διάσταση μεταξύ τῆς διδάσκουσας Θεολογίας καί τῆς ποιμαίνουσας
Ἐκκλησίας.

Ἐπ' αὐτήν τήν ἀρχή τό βάρος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου τίθεται στούς ὤμους τῆς

Θεολογίας, ή οποία έχει ως χρέος της άφενός να συνδέει τό περιεχόμενο τοῦ λόγου της μέ τόν λόγο περί τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος θά πρέπει νά ἀποτελεῖ τή δικαίωση τῶν θέσεων πού υἱοθετεῖ γιά τό ὁποιοδήποτε θέμα, καί ἀφετέρου νά περιγράφει τό βαθύτερο καί οὐσιαστικό περιεχόμενο τῶν ἐκκλησιαστικῶν, βιβλικῶν, πατερικῶν καί συνοδικῶν κειμένων, ἀφοῦ τά κείμενα αὐτά δέν εἶναι ἐκθέσεις ἰδεῶν ἢ διακηρύξεις θέσεων ἀλλά ἀναφέρονται ἄμεσα στήν πίστη καί τή ζωή, στό δόγμα καί τό ἥθος τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας, ὡς «σώματος Χριστοῦ», μέ τά ὁποῖα μάλιστα σχετίζεται ἄμεσα καί ἡ Θεολογία.

Μέ βάση τήν ἀρχή αὐτή διδάσκουσα Θεολογία καί ποιμαίνουσα Ἐκκλησία, ἔχουν ἕναν κοινό παρανομαστή τήν ἐκκλησιαστική ἐμπειρία, ὅπως αὐτή ἱστορεῖται καί διαζωγραφεῖται στήν κοινωνία τῶν Ἀποστόλων μέ τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, παραδίδεται μέσα στήν ἱστορία καί ἐρμηνεύεται μέ διάφορους τρόπους καί μορφές ἔκφρασης καί διατύπωσης καί καταγράφεται στήν ἐκκλησιαστική παράδοση πάντοτε ὁμως σέ ἀναφορά πρός συγκεκριμένες ἐποχές, ἀνάλογα προβλήματα καί πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Ὅλα αὐτά συνεπάγονται ὅτι ἡ Θεολογία καλεῖται νά υἱοθετήσῃ μία ἐρμηνεία μέ σκοπό νά προφέρει δημιουργικά τούς τρόπους καί τίς μορφές ἐκεῖνες, μέ τίς ὁποῖες θά ἐκφράσῃ οὐσιαστικά τό περιεχόμενο, τό νόημα καί τό πνεῦμα τῶν κειμένων, τά ὁποῖα υἱοθέτησε ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία συνοδικά, δηλαδή εὐχαριστιακά καί πολιτισμικά, ὡς συγκεκριμένο λόγο-διατύπωση καί ὡς στάση ζωῆς. Μέ τόν τρόπο αὐτό καί μόνο ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς λόγος θεολογικός, εἶναι δυνατόν νά καταστεῖ «προφητικός» γιά τήν ἴδια τή ζωή τῶν πιστῶν καί, χωρίς νά περιθωριοποιηθεῖ νά καταστεῖ σύγχρονος.

Τό καθῆκον, λοιπόν, τῆς Θεολογίας εἶναι νά προσφέρει στήν Ἐκκλησία τίς θεμελιώδεις καί κατευθυντήριες γραμμές πού θά δίνουν σ' Αὐτήν (τήν Ἐκκλησία) τήν δυνατότητα νά κρίνει συνοδικά, γιά κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, ποιές πολιτιστικές μορφές ἔκφρασης μποροῦν νά υἱοθετηθοῦν ἢ νά ἐνσωματώσουν τό Εὐαγγέλιο πιστά καί ποιές ἀποτυπώνουν κάποια συγκεκριμένη ἀλλοίωση. Αὐτή ἡ διαδικασία μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ ὡς «πολιτισμική» προσαρμοστικότητα, τήν ὁποία πρῶτος ὑπέδειξε ὁ ἀπ. Παῦλος στό Α' Κορ. 9, 19-23, κυρίως ὡς μέθοδο ἱεραποστολική καί κατηχητική.

Σκοπός αὐτοῦ τοῦ παύλειου ἱεραποστολικοῦ τρόπου εὐαγγελισμοῦ ἦταν «ἵνα πάντας τινάς σώσει» (Α' Κορ. 9, 22) μέσα ἀπό τήν διάδοση καί τήν ἐμπέδωση τοῦ «Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» μέ τά δεδομένα τοῦ ἐκάστοτε πολιτισμικοῦ περιβάλλοντος (Ἰουδαῖοι, ἄνομοι, ἀσθενεῖς). Ἐπίσης ἡ συγκεκριμένη πολιτισμική προσαρμοστικότητα δέν συνεπάγεται τήν ἀλλοίωση τῆς ἀλήθειας τῆς πίστεως εἰς Ἰησοῦν Χριστόν, δηλαδή τό πραγματικό περιεχόμενο τῆς πίστες, ἀλλά τήν ἀλλαγὴ

τοῦ τρόπου ἐκφορᾶς καί παράθεσης τῶν ἐπιχειρημάτων, ὥστε νά καταστεῖ ἀποδεκτό τό βάθος τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως στά ὅρια τοῦ πολιτισμικοῦ γίνεσθαι.

Ἡ ἀλληλοπεριχώρηση αὐτή καί συμπληρωματικότητα Ἐκκλησίας καί Θεολογίας ἐπιβεβαιώνει, ἐπίσης, ὅτι ἡ Ἐκκλησία προσδοκᾷ πολλά ἀπό τήν Θεολογία καί ἡ Θεολογία καλεῖται νά προσφέρει τόν θησαυρό, τόν ὁποῖο κατέχει «ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσι», στηριζόμενη στήν παράδοση, ὡς μία δυναμική καί ὄχι στατική κατάσταση. Μέ τόν τρόπο αὐτό ἡ Θεολογία καθίσταται ἡ ἐρμηνευτική τῆς βιβλικῆς, πατερικῆς, κανονικῆς καί λειτουργικῆς παράδοσης τῆς Ἐκκλησίας.

Καλεῖται, δηλαδή, νά ἐρμηνεύσει ἀναφορές καί ἐκκλησιαστικές πηγές μέ σκοπό τήν προβολή τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, γι' αὐτό καί Θεολογία ἐκτός Ἐκκλησίας δέν ὑπάρχει ἀλλά καί Ἐκκλησία χωρίς Θεολογία δέν νοεῖται. Ἡ Θεολογία τελικά ἀποτελεῖ τή συνείδηση στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ μέ τόν τρόπο αὐτό καθίσταται ἀπαραίτητο στοιχεῖο μαρτυρίας, λειτουργίας καί ζωῆς τοῦ ἴδιου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

β) Αὐτή ἡ προσφορά τῆς Θεολογίας πρὸς τήν Ἐκκλησία δύναται νά χαρακτηριστεῖ ὡς ἱεραποστολικό καί εὐαγγελικό ἥθος, τό ὁποῖο καλοῦνται οἱ Θεολόγοι νά τό ἀναφέρουν-προσφέρουν στόν χῶρο τῆς ἐνορίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ διαχρονικά τό ζωοποιό καί βασικό κύτταρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί τήν ὁρατή ἔκφραση τοῦ τρόπου ὑπαρξης τῆς Ἐκκλησίας ὡς «σώματος Χριστοῦ» καί ὡς εὐχαριστιακῆς συνάξεως.

Ἡ ἄμεση, λοιπόν, συνεργασία Θεολόγων καί Κληρικῶν στόν χῶρο τῆς ἐνορίας δίνει τήν δυνατότητα ἐπίτευξης τῆς Θεολογίας τόσο στήν θεωρητική ὥς καί στήν πρακτική της διάσταση. Τό πρόβλημα γεννᾶται ὅταν οἱ Θεολόγοι ξεχνοῦν ὅτι χωρίς τήν Ἐκκλησία ὁ λόγος τους εἶναι μία ἀπλή θρησκευτολογική ἢ κοινωνιολογική διδασκαλία γι' αὐτό καί ἔχει χαμηλότατο ἐκκλησιαστικό ἀποτύπωμα καί ὅταν θεωροῦν ὅτι μποροῦν νά ἔχουν μία ψευδαίσθηση αὐτάρκειας καί αὐτονομίας τῆς δράσης τους ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας. Γιά νά ἀποφύγουμε τέτοιου εἴδους παρερμηνεῖες θά πρέπει ἡ ἐνορία νά γίνεи τό σημεῖο ἀναφορᾶς τῶν Θεολόγων, οἱ ὁποῖοι, μέ τήν ἀπαραίτητη κατάρτιση καί διάκριση, θά διατυπώνουν τήν ἀλήθεια τῆς πίστεως, ἀξιοποιώντας τά χαρίσματά τους καί προσφέροντας τήν αὐθεντική καί ἀνόθευτη ἐρμηνεία τῆς εἰς Χριστόν πίστεως, κυρίως ὡς περιεχόμενο καί τρόπο ζωῆς καί ὄχι ὡς ἀπλή θεωρία. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ ὑπόδειξη τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, ὁ ὁποῖος τονίζει ὅτι ἡ πίστις δέν εἶναι θεωρητική γνώση περί Θεοῦ, ἀλλά τρόπος ζωῆς, ὁ ὁποῖος ἐπιβεβαιώνεται καί ὑποδεικνύεται μέ τήν ἔμπρακτη ἀγάπη καί τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ (Κεφάλαια περί ἀγάπης Α΄, ιγ΄).

Μέ τόν τρόπο αὐτό ἡ ὅλη κατηχητική ἀναφορά τῶν Θεολόγων δέν ἐξαντλεῖται σέ λόγια ἢ φράσεις ἀλλά φανερώνεται μέσα ἀπό μία προβολή προτύπων μέ σκοπό τήν μεταμόρφωση τοῦ ἡθους τῶν μελῶν τῆς ἐνορίας, ἀφοῦ ὡς γνωστόν ἐπιβραβεύεται ἀπό τόν Χριστό ὄχι μόνο ὁ ἀκροατής καί ὁ διδάσκαλος ἀλλά κυρίως ὁ ποιητής τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ (Ματθ. 5, 19).

Ὑτή ἡ διάσταση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡθους τοῦ Θεολόγου μέσα στήν ἐνοριακή δράση καί ζωή ἀπαιτεῖ ὁ Θεολόγος νά εἶναι πιστό μέλος τοῦ «σώματος τοῦ Χριστοῦ», δηλαδή τῆς Ἐκκλησίας, καί ὄχι κάποιος στοχαστής, κοινωνιολόγος ἢ ἐμπειρικός ἐπιστήμονας, γι' αὐτό καί ἡ συγκεκριμένη στάση του ὡς μέλους τῆς Ἐκκλησίας συνεπάγεται δύο ὑποχρεώσεις:

I) Νά εἶναι ἐκφραστής τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, ἡ ὁποία διατυποῦται ἀπό τόν ἐπίσκοπο καί τήν συνοδική λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας.

II) Νά καλλιεργεῖ καί νά μεταλαμπαδεύει ὄχι προσωπικές ἀπόψεις ἢ ἀντιλήψεις ἀλλά τήν ἐκκλησιαστική ἐμπειρία, ὅπως αὕτη ἐπιβεβαιώνεται μέσα ἀπό τήν βιβλική, πατερική, κανονική καί λειτουργική παράδοση, ὄχι ὡς μία ἐπαναληπτικότητα ὅρων ἢ ἐκφράσεων ἀλλά κυρίως ὡς προβολή τοῦ βαθύτερου νοήματός τους, ὡς περιεχόμενο τῆς πίστεως καί τῆς παράδοσης ὡς ζωῆς. Ἴσως εἶναι ἡ δυσκολότερη διάσταση τῆς προσφορᾶς τοῦ ἔργου του ἀλλά εἶναι ἀπαραίτητη. Ἡ συνεργασία καί ὑπακοή πρὸς τόν ἐπίσκοπο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, τόν καί προεστῶτα τῆς Θείας Εὐχαριστίας, καί μέσω αὐτοῦ πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο,

έπιβάλλεται, προκειμένου νά μήν προβάλλονται λαθασμένες έρμηνείες καί πρότυπα ζωής αλλά νά ύποδεικνύονται μέ σύγχρονη γλώσσα καί σέ αναφορά πρός τό πολιτισμικό περιβάλλον ό,τι ή Έκκλησία διδάσκει συνοδικά.

Τότε μόνο ό Θεολόγος ύπηρετεϊ έποικοδομητικά τήν Έκκλησία καί τήν παρουσιάζει ώς άπαραίτητο παράγοντα πολιτισμοϋ, άλλως συμβάλλει ώστε τόσο ή Θεολογία, όσο καί ή Έκκλησία νά περιθωριοποιούνται. Ό ρόλος τοϋ Θεολόγου στήν ένοριακή ζωή εϊναι σημαντικός, όταν κατανοήσει τήν ένορία ώς χώρο καί τρόπο καλλιέργειας τής παιδείας καί τοϋ πολιτισμοϋ καί όχι ώς ένα κλειστό σωμα ψυχολογικής καί κοινωνικής ασφάλειας όπαδών, οί όποιοι περιχαρακώνονται σέ ένα ασφαλές καί στεϊρο περιβάλλον, ξεκομμένο από τήν σύγχρονη πραγματικότητα.

Η ένορία στήν σύγχρονη πραγματικότητα, μέ τά χαρακτηριστικά πού περιγράψαμε, ύπόκειται σέ «πειρασμούς» έξαιτίας τοϋ ανθρωποκεντρικοϋ της χαρακτήρα μέ ό,τι αυτός συνεπάγεται γι' αυτήν. Από τήν ένοριακή ζωή, δέν θά πρέπει νά ξεχνοϋμε ότι διέρχονται όλα τά σύγχρονα κοινωνιολογικά, φιλοσοφικά καί ιδεολογικά ρεύματα, τά όποϊα δημιουργοϋν συνθήκες διαλόγου καί προβληματισμοϋ αλλά καί έκφαινουν τραγικές προσωπικότητες φθοράς, άπομόνωσης, άπανθρωπιās τών ίδιων τών μελών της. Άπαιτεϊται, λοιπόν, ό Θεολόγος νά έχει τήν άπαραίτητη κατάρτιση, μέσα από τήν διαλεκτική καί τήν διάκριση, ώστε νά οδηγεί στήν μόρφωση καί νά καθοδηγεϊ στήν έν Χριστῷ μεταμόρφωση τών μελών τής ένοριακής ζωής, μέ κριτήριο όμως πάντοτε τήν βιωματική έμπειρία τής λειτουργικής ζωής, καί συγχρόνως νά προβάλλει αξίες καί αρχές τών αληθινών προτύπων ζωής, δηλαδή τών αγίων τής Έκκλησίας, καί τήν θεολογική τους έμπειρία.

γ) Τέλος, ό Θεολόγος καλεϊται νά συμβάλλει πρώτιστα στήν διαμόρφωση ολοκληρωμένων έν Χριστῷ προσωπικοτήτων ως κοινή εϋθύνη καί συνέργεια τοϋ Θεολόγου-διδασκάλου έν τῇ Έκκλησίᾳ καί διά τῆς Έκκλησίας, πρός σωτηρία αϋτῶν τών προσώπων. Εϊναι ή άλλη όψη καί λειτουργία τής κατηχητικής διδασκαλίας του, ως βιωματικής έμπειρίας καί ως συνέχεια τοϋ Μαθήματος τών Θρησκευτικών, αϋτό άλλωστε εϊναι καί τό αίτημα τών καιρῶν γιά μία Έκκλησία ζῶσα, πραγματική καί οϋσιαστική καί γιά μία Θεολογία παραγωγική, άποδοτική, δυναμική καί παραδοσιακή, όχι όμως έκκοσμικευμένα έκσυγχρονιστική, γιατί άλλως κινδυνεύουμε εϊτε νά αλλοιωθοϋμε ως πρός τό έκκλησιαστικῶς ζῆν, εϊτε νά εϊμαστε ανακόλουθοι ως πρός τό περιεχόμενο τοϋ αληθῶς διδάσκειν θεολογικῶς.

Μποροϋμε λοιπόν, νά ισχυριστοϋμε, ότι τό αναγκαϊο καί άπαραίτητο τοϋ Θεολόγου στήν έκκλησιαστική ζωή καί δράση έπιβεβαιώνεται όταν καταφέρει ή θεολογική μαρτυρία τών γνώσεων του νά καταστεϊ τρόπος έκφρασης τής έκκλησιαστικής έμπειρίας καί ζωής σέ ένα σύγχρονο κόσμο, σέ ένα πλουραλιστικό καί συγχρόνως

έπικίνδυνο περιβάλλον, καθιστάμενος μέ τόν τρόπο αυτό παράγοντας ενός μεταμορφωτικοῦ καί ἀνακαινιστικοῦ πολιτισμικοῦ δεδομένου.

Αὐτό ἐπιτυγχάνεται μέ ἕναν «νέον εὐαγγελισμό» ἀντί τοῦ «ἐπανευαγγελισμοῦ», ἡ χρήση τοῦ ὁποίου θά μπορούσε νά δώσει τήν ἐντύπωση μιᾶς ἀπλῆς βελτίωσης ἢ διόρθωσης τῶν ποιμαντικῶν πρακτικῶν τοῦ παρελθόντος. Ἡ Ἐκκλησία σήμερα πρέπει νά ἐπιχειρήσει νά προβάλλει ἐκ νέου τό αἰώνιο μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου μέσα ἀπό μιά διαδικασία μύησης στήν πίστη. Στόχος αὐτῆς τῆς πρότασης θά πρέπει νά εἶναι ἡ διαμόρφωση ὠριμῶν χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι θά ἔχουν ἐπίγνωση ὅτι ἔχουν κληθεῖ νά βιώσουν τόν Χριστό μέσα στήν ἐκκλησιαστική κοινότητα καί νά Τόν τοποθετήσουν στό κέντρο τῆς ὑπαρξῆς τους.

Ἡ ἐπιλογή τοῦ ὅρου «νέος εὐαγγελισμός» ἀποσκοπεῖ στό νά ὑπογραμμίσει ὅτι ἡ σημερινή ἱστορική συγκυρία ἀπαιτεῖ μιά νέα δυναμική, πρῶτιστα στήν ἀναγγελία τοῦ μηνύματος τοῦ «Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Μάρκ. 1,1), μέ νέους τρόπους ἔκφρασης καί διατύπωσης. Προϋποθέτει τήν ἀναζήτηση νέων θεωρητικῶν καί πρακτικῶν μορφῶν κατήχησης, μέσα ἀπό τίς ὁποῖες τό διαχρονικό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου θά μπορέσει νά ἀκουστεῖ ἐκ νέου στό πλαίσιο ἐνός διαφορετικοῦ κοινωνικοῦ καί πολιτισμικοῦ περιβάλλοντος.

Δέν πρόκειται, ἐπομένως, γιά μιά ἀρχή ἀπό τό μηδέν. Ἡ Ἐκκλησία οἰκοδομεῖ πάνω στά θεμέλια τῆς παράδοσής Της, πραγματοποιῶντας τίς ἀναγκαῖες ἀναπροσαρμογές καί ἀνανεώσεις. Μέ αὐτή τήν ἔννοια, ὁ «νέος εὐαγγελισμός» ἀφορᾷ τόσο τήν ἀναζωπύρωση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ζήλου ὅσο καί τήν ἀνανέωση τῶν ποιμαντικῶν μεθόδων καί τῶν πολιτισμικῶν τρόπων ἔκφρασης τῆς πίστεως.

Τό κήρυγμα καί ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου δέν μποροῦν νά παραβλέπουν τά ἀνθρώπινα προβλήματα. Σέ κάθε ἐποχή ἀναζητεῖται μιά κοινή γλῶσσα ἐπικοινωνίας ὅχι ὅμως μιά γλῶσσα ὁμοιομορφίας. Αὐτή ἡ διάκριση προϋποθέτει τήν σύνδεση τοῦ κηρυγματικοῦ καί θεολογικοῦ λόγου μας μέ τό ἐκάστοτε πολιτισμικό περιβάλλον καί τίς ἱστορικές ἰδιαιτερότητες τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου.

Σέ κάθε στιγμή τῆς ἱστορίας ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νά ἀποκρυπτογραφήσει τά «νέα πολιτισμικά δεδομένα» ὑπό τό φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καί οἱ Θεολόγοι νά παρέχουν τά μέσα, τίς δυνατότητες καί τά κριτήρια γιά τήν ἐπίτευξη μιᾶς ἐποικοδομητικῆς καί ὠφέλιμης ἀποκρυπτογράφησης.

Σε μιά ἐποχή πού σημαδεύεται ἀπό ἀδικαιολόγητους πολέμους, ἔντονες κοινωνικές ἀνισότητες, μετακινήσεις πληθυσμῶν, πολιτισμικές συγκρούσεις καί βαθιές ὑπαρξιακές ἀγωνίες, ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά προβάλλει πρότυπα ἐνότητας καί

συμφιλίωσης. Να διδάσκει τὸν σεβασμὸ πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἱερότητα τελικὰ τῆς οἰκογένειας, τὴν ἀξία τῆς θυσιαστικῆς αὐτοπροσφορᾶς, τὴν ἀναγκαιότητα τῆς εἰρήνης καὶ τὴν ὑπέρβαση τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ, ὁ ὁποῖος δηλητηριάζει τὴν κοινωνικὴ ζωὴ καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τὴν ἀγάπη ὡς σχέση.

Ἐλλογιμώτατε κε Πρόεδρε, Ἐκλεκτὴ Ὁμήγυρις.

Ὁ ἄνθρωπος βλέπει νὰ χάνει ὅλα αὐτὰ πού νομίζει πὼς κέρδισε, ψάχνει νὰ βρεῖ καινούργια στηρίγματα καὶ ἀναζητᾷ νέους προσανατολισμούς στὴν ζωὴ του. Καθημερινὰ ἐμφανίζονται καινούργιες θρησκεῖες, πού εὐαγγελίζονται τούς πιὸ ἀπίθανους τρόπους σωτηρίας, ὀδηγῶντας δεκάδες ἀνθρώπους στὴν καταστροφή, ἀκόμη καὶ στὴν αὐτοκτονία.

Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν πάψει νὰ πιστεύουν στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ πιστεύουν σέ ὀτιδήποτε. Οἱ κοσμοϊστορικὲς ἀλλαγές τοῦ τέλους τοῦ 20οῦ μ.Χ. αἰῶνα κλόνισαν τὴν ἐμπιστοσύνη ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων στὰ διάφορα κοινωνικὰ συστήματα καὶ ἔστρεψαν τίς ἐλπίδες πολλῶν στὴν ἀναζήτηση μεταφυσικῶν λύσεων. Ἀκόμη καὶ ἡ Ὁρθοδοξία μοιάζει νὰ ἔχασε τὸ πραγματικὸ της νόημα, καθὼς φαίνεται νὰ ἐκφράζεται ὅλο καὶ πιὸ συχνὰ μέσα ἀπὸ ψευδοπροφητεῖες, διαφόρων δῆθεν γερόντων, γιὰ τὸ τέλος τοῦ κόσμου, γιὰ τὴν καταστροφή τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλα παρόμοια σενάρια συνωμοσιολογίας ἢ χρησιμοποιεῖται ὡς πολιτικὸ σύνθημα. Ἔτσι καὶ σήμερα φαίνεται νὰ βρίσκει τὴν ἐκπλήρωσή της ἡ προφητεία τοῦ Ἡσαΐα: «Ὁ Κύριος λέει: Ὁ λαὸς αὐτός ἔρχεται κοντά μου μόνο μέ τά λόγια καὶ μέ τιμᾷ μόνο μέ τά χεῖλη του• ἡ καρδιά τους, ὅμως βρίσκεται πολὺ μακριὰ ἀπὸ μένα• δεν ὠφελεῖ πού μέ λατρεύουν, ἀφοῦ διδάσκουν ἐντολές καὶ διδαχές πού ἐπινόησαν οἱ ἄνθρωποι» (Ἡσαΐας 29:13).

Ἡ σημερινὴ ἐποχὴ εἶναι ταυτόχρονα ἡ καλύτερη καὶ ἡ χειρότερη ὅλων. Εἶναι ἡ καλύτερη ἐποχὴ, λόγῳ τῶν ἐπιτευγμάτων της, ἀλλὰ καὶ ἡ χειρότερη, λόγῳ τῶν συνεπειῶν αὐτῶν τῶν ἐπιτευγμάτων.

Σήμερα ὡς ἐκκλησιαστικὸ σῶμα διερχόμεθα μία περίοδο ἐνὸς ἐκκοσμικευμένου ποιμαντικοῦ ἀκτιβισμοῦ, ὁ ὁποῖος τείνει νὰ καταπνίξει τὴν μεταμορφωτικὴ λειτουργία τῆς ἐμπειρικῆς βίωσης τῆς ἀλήθειας τῆς πίστεως μέ ἔργα ἀποκλειστικά καὶ μόνο προνοιακοῦ σκοποῦ, μέ κίνδυνο ἀλλοίωσης τῆς ἴδιας τῆς ταυτότητας τῆς Ἐκκλησίας.

Σὲ ὅλη αὐτὴν τὴν προσπάθεια ὁ Θεολόγος φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ σημαντικὸς καὶ ἀπαραίτητος.

Διαβάστε επίσης: [Ο Γέροντας Εφραίμ στο Διεθνές Θεολογικό Συνέδριο: «Ο μοναχισμός είναι κόσμημα της Εκκλησίας» \(BΙNTEO\)](#)